

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

Podstawa prawna opracowania programu: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001r. sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624 oraz z 2002r. Nr 10, poz. 96).

Program został zatwierdzony do realizacji przez Radę Pedagogiczną na posiedzeniu w dniu 18.09.2008r.

I IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW

Na podstawie obserwacji środowiska szkolnego, wyników z badań ankietowych przeprowadzonych wśród nauczycieli oraz uczniów w 2007r., w oparciu o wnioski z pracy psychologa szkolnego, rozmowy z rodzicami dokonano oceny sytuacji wychowawczej, w wyniku której stwierdza się, iż w naszej szkole występują następujące problemy:

1. Przejawy przemocy głównie psychicznej w relacjach rówieśniczych, jak też w relacjach nauczyciel – uczeń.
2. Palenie papierosów przez znaczną grupę uczniów.
3. Niska kultura osobista niektórych uczniów, w tym kultura języka.
4. Niezadowalająca frekwencja niektórych uczniów na zajęciach lekcyjnych – spóźnienia, wagiary.
5. Deficyty części uczniów w umiejętności efektywnego uczenia się oraz niska motywacja do nauki.
6. Trudności z radzeniem sobie ze stresem szkolnym przez niektórych uczniów oraz niektórych nauczycieli.
7. Zażywanie przez niektórych uczniów alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w środowisku pozaszkolnym.
8. Zbyt mały udział rodziców w procesie wychowawczym szkoły.

II PSYCHOSPOŁECZNA ANALIZA WYSTĘPUJĄCYCH PROBLEMÓW

Powyższe problemy występujące w szkole uwarunkowane są wieloma czynnikami. Przyczyn można doszukiwać się zarówno w rodzinie, szkole, środowisku lokalnym, ogólnej sytuacji społecznej, jak i w samym uczniu.

1. Czynniki rodzinne wynikające z:
 - a) wzrostu liczby rodzin koncentrujących się na pracy kosztem uwagi dzieci, w tym małego zainteresowania szkołą („zapracowanie” rodziców, pogoń za pieniędzmi, emigracja zarobkowa i opuszczanie dzieci przez rodziców – zjawisko „eurosieroctwa”),
 - b) niewystarczającego wsparcia od rodziców w formie zdrowych i dojrzałych wzorów postaw, wartości i zachowań, które uodparniają dzieci przeciw patologii (brak kontaktu z rodzicami i ciepła domowego, problemy i konflikty domowe, trudna sytuacja życiowa).
2. Czynniki szkolne powstałe na skutek:
 - a) przeciążenia nauczycieli i uczniów,
 - b) zbyt licznych klas,
 - c) podwyższonego stresu uczniów, braku wsparcia i ciągłej oceny,
 - d) braku właściwej reakcji nauczyciela na zachowania uczniów,
3. Środowisko lokalne:
 - a) mała oferta zagospodarowania czasu wolnego młodzieży,
 - b) przyzwalanie na spożywanie alkoholu przy okazji różnorodnych imprez,
 - c) sprzedaż alkoholu i tytoniu nieletnim.

4. Ogólna sytuacja społeczna:
 - a) brak perspektyw na przyszłość w środowisku lokalnym,
 - b) nadmierna presja na osiągnięcie sukcesów,
 - c) rosnąca konkurencja,
 - d) niepewność jutra,
 - e) globalne przekazy kulturowe, generacyjne i medialne (dominacja ideologii liberalizmu wolnorynkowego i wolnej operacji biznesu – ostre przeciwstawianie się każdej formie ograniczania swobody, ekspansji i inicjatywy bez względu na ich wartość moralną).

5. Czynniki jednostkowe – deficyty samego ucznia wynikające w dużym stopniu z punktów 1 – 4:
 - a) niska samoocena,
 - b) wysoki poziom niepokoju i lęku,
 - c) brak umiejętności radzenia sobie z trudnościami, porażkami i przykrymi emocjami,
 - d) trudności w nawiązywaniu prawidłowych i satysfakcjonujących kontaktów z ludźmi,
 - e) brak umiejętności rozwiązywania konfliktów,
 - f) brak umiejętności wytyczania i osiągania ważnych dla siebie celów życiowych,
 - g) nuda, apatia, brak umiejętności wartościowego wypełniania czasu wolnego,
 - h) podatność na sugestie oraz wpływy i naciski otoczenia, w tym wzorce zachowań prezentowane w mediach,
 - i) ubogie słownictwo, umiejętność wypowiedzania się, brak ogólnych wiadomości
 - j) trudności w nauce.

III KIERUNKI DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH I PROFILAKTYCZNYCH

Optymalnym jest oddziaływanie na możliwie wszystkie czynniki odpowiedzialne za warunkowanie problemów występujących w szkole. Profilaktyka ma wprowadzać pożądane zmiany zarówno w jednostce (uczniu), jak i jego środowisku (zmiany wewnętrzne i zewnętrzne). Szkoła powinna dążyć do wywierania wpływu głównie na klasę szkolną, całą szkołę i w miarę możliwości na poszczególnych uczniach, ale też do współpracy ze środowiskiem rodzinnym, społecznością lokalną oraz kształtowania odbioru globalnych przekazów kulturowo – społecznych.

OBSZARY ZAMIERZONYCH ZMIAN ZEWNĘTRZNYCH

1. Środowisko rodzinne.

Zwiększenie udziału rodziny w oddziaływaniach profilaktycznych poprzez zbliżenie między szkołą a domem – przede wszystkim inspirowanie rodziców, dawanie narzędzi i motywowanie do zastosowania ich w procesie wychowania dziecka. Nadrzędne wydaje się uświadamianie decydującej roli rodziców i odpowiedzialności za kształtowanie postaw ich dzieci. Udzielanie wsparcia i wskazówek jak kształtować prawidłowe relacje i porozumienie z młodym człowiekiem (baza dla kierowania rozwojem), podkreślanie, że nie ilość czasu poświęconego na kontakt z dzieckiem decyduje o porozumieniu, ale jakość tego kontaktu (próba znalezienia kompromisu wobec „zapracowania” rodziców).

2. Środowisko szkolne.

Kształtowanie prawidłowej relacji nauczyciel – uczeń. Wyposażenie nauczycieli w wiedzę i umiejętności pozwalające optymalnie: radzić sobie z przeciążeniem i trudnościami obiektywnymi (ograniczenia uwarunkowane głównie infrastrukturą szkoły), kształtować porozumienie z uczniami, modelować zachowania interpersonalne, doskonalić sposoby prawidłowej komunikacji i radzenia sobie ze stresem.

Realizowanie wybranych programów profilaktycznych lub ich elementów podczas godzin do dyspozycji wychowawcy, w ramach poszczególnych przedmiotów lub odrębnie.

3. Środowisko lokalne.

Objęcie, w miarę możliwości, działalnością profilaktyczną terenu społeczności lokalnej – dążenie do tworzenia lokalnej koalicji profilaktycznej. Współpraca z instytucjami, jednostkami i organizacjami mającymi wpływ na kształtowanie życia społecznego.

4. Ogólna sytuacja społeczna.

Najtrudniejszy obszar wpływów. Możliwe jest jednak uzyskanie pewnego wpływu na globalne przekazy kulturowe i medialne. Uczenie właściwego ich odbioru może odbywać się poprzez dobrą komunikację, przekazywanie własnych wartości uniwersalnych, w tym własną postawą, w całokształcie kontaktów nauczyciel – uczeń i nauczyciel – rodzic.

OBSZARY ZAMIERZONYCH ZMIAN WEWNĘTRZNYCH

Poziomy wewnętrzne jednostki (ucznia), na których chcemy dokonywać zmian poprzez oddziaływania profilaktyczne.

1. Poziom intelektualny.

Zwiększenie ilości wiedzy i informacji, które mogą zmotywować ucznia do wyboru zdrowszego stylu życia (w szerokim znaczeniu).

2. Poziom uwagi.

Kształcenie i koncentrowanie uwagi ucznia wokół spraw ważnych dla jego zdrowia, trzeźwego życia i optymalnego funkcjonowania. Dostosowanie metod przekazywania treści profilaktycznych tak, aby w umyśle ucznia zapisane zostały one mocno i wyraźnie, aby wiedza dominowała nad okolicznościami, np. gdy są namawiani do używek.

3. Poziom doświadczenia.

Program profilaktyczny staje się skuteczny gdy uruchomi znaczące doświadczenia osobiste. Chodzi o to, aby uczniowi wiązały się z lekcją tak znaczące doświadczenia jak poczucie sukcesu, możliwość wypowiedzenia własnego zdania, a nie tylko doświadczenie zagrożenia. Największą szansą uruchomienia poziomu doświadczenia jest wykorzystanie relacji rówieśniczych – stosowanie zadań opartych na racji i współdziałaniu w małych grupach rówieśniczych.

4. Poziom umiejętności.

Wykształcenie umiejętności wymaga dostarczenia wiedzy, skoncentrowania uwagi, dania znaczącego doświadczenia oraz ćwiczenia nowych zachowań. Przykładem może być ćwiczenie umiejętności odmawiania lub nowego sposobu komunikowania się (mówienie o swych uczuciach, uważne słuchanie itp.).

5. Poziom postaw i wartości.

Potrzeba rozmawiania z uczniem na tematy zasadnicze: „po co?”, „dlaczego?” (odpowiedź, że nie należy pić alkoholu, bo to powoduje szkody – nie jest wystarczająca). Chcemy wzmacniać takie wartości jak: prawda, dobro, miłość, wolność, odpowiedzialność i wskazywać, że np. spożywanie alkoholu czy agresja zagraża tym wartościom. Zastanawiać się z uczniami co należy robić gdy wszyscy inni to robią (spełnianie norm otoczenia jako motyw uzyskania akceptacji grupy).

IV DZIAŁANIA SZKOŁY W WYBRANYCH OBSZARACH ZAGROŻEŃ

L.p.	Działania szkoły w wybranych obszarach zagrożeń	Uwagi do realizacji
1.	Systematyczna ocena sytuacji wychowawczej i poziomu bezpieczeństwa w szkole dokonywana na koniec roku szkolnego.	Kontrolne badania ankietą diagnozującą skalę zjawiska przemocy i agresji w szkole.
2.	Organizowanie przez psychologa szkolnego oraz wychowawców zajęć podnoszących poziom integracji uczniowskich zespołów klasowych.	- warsztaty integracyjno – adaptacyjne dla uczniów klas I prowadzone we wrześniu przez psychologa szkolnego., - bieżąca działalność wychowawców i psychologa szkolnego, - integracyjny turniej sportowy klas I, - psychoedukacja rodziców.
3.	Porady, konsultacje oraz terapia indywidualna organizowane dla uczniów przez psychologa szkolnego.	
4.	Porady oraz konsultacje indywidualne dla rodziców organizowane przez psychologa szkolnego i wychowawców klasowych.	
5.	Stosowanie przez wszystkich nauczycieli form i metod pracy wzmacniających motywację do nauki oraz wiarę uczniów w siebie i swoje możliwości, częste kontakty wychowawców zespołów klasowych z rodzicami.	Zgodnie z planem zawartym w Planie Nadzoru Pedagogicznego. Harmonogram zebrań z rodzicami znajduje się również na stronie internetowej szkoły.

<p>6.</p>	<p>Systematyczne kontrolowanie przez nauczycieli i wychowawców frekwencji na wszystkich zajęciach lekcyjnych. Utrzymywanie przez wychowawców stałych kontaktów z rodzicami uczniów opuszczających zajęcia lekcyjne bez uzasadnienia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przestrzeganie kryteriów oceny zachowania zawartych w Statucie Szkoły. - ocena sytuacji wychowawczej – analiza frekwencji dwa razy w roku szkolnym na posiedzeniach Rady Pedagogicznej. - przyznawanie nagród za wzorową frekwencję na zakończenie roku szkolnego klas III oraz klas I i II. - zapis rozmów z rodzicami w dziennikach (data, tematyka, podpis rodzica). - modyfikacja regulaminu korzystania z sali gimnastycznej i boiska szkolnego. - modyfikacja regulaminu korzystania z pracowni komputerowych. - realizacja uchwały o zakazie opuszczania terenu szkoły przez uczniów (Uchwała Nr 3 z dn. 15.11.2008r.)
<p>7.</p>	<p>Realizowanie i ewaluowanie „Programu poprawy efektywności wychowania oraz podniesienia bezpieczeństwa uczniów i nauczycieli”, opracowanego w roku szkolnym 2007/2008.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększony nadzór nad szatniami przy salach gimnastycznych, - przeszkolenie kolejnej grupy nauczycieli oraz kontynuowanie bezpłatnych szkoleń dla uczniów z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, - monitoring dziedzińca szkoły i parteru budynku szkolnego przy pomocy zainstalowanych kamer, - zainstalowanie dodatkowej kamery obejmującej swym zasięgiem szatnie szkolne przy portierni i sklepik szkolny, - współpraca ze Strażą Miejską i Policją, systematyczne patrole miejsc w najbliższym obejściu szkoły.

8.	Przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym poprzez organizowanie zajęć i przedsięwzięć profilaktyczno – edukacyjnych.	Np. Szkolny Happening – Światowy Dzień Rzucania Palenia, Konkurs wiedzy o HIV/AIDS, spektakle teatralne i spotkania warsztatowe ze specjalistami z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy, warsztaty dla maturzystów „Stres pod kontrolą” , „Otrzęsiny klas I”.
9.	Organizowanie spotkań klasowych z policjantem i prokuratorem dotyczących edukacji prawnej młodzieży, ze szczególnym podkreśleniem konsekwencji grożących nieletnim za nieprzestrzeganie prawa oraz zagrożeń wynikających z przynależności do grup nieformalnych.	
10.	Organizowanie przez wychowawców zajęć z pracownikami służby zdrowia, stacji sanitarno – epidemiologicznej n.t. zapobiegania chorobom zakaźnym („żółtaczka”), AIDS, zdrowego trybu życia.	
11.	Zachęcanie uczniów do poszerzania swojej wiedzy n.t. AIDS i zagadnień zdrowotnych.	- udział młodzieży w Olimpiadzie Wiedzy o HIV/AIDS, w konkursach o tematyce zdrowotnej organizowanych przez instytucje pozaszkolne (PCK – Turniej Pierwszej Pomocy).
12.	Organizowanie różnych form zajęć kulturalnych, edukacyjno – wychowawczych, wycieczek klasowych, imprez rekreacyjno – sportowych (wymienionych w Programie Wychowawczym w „Kalendarzu imprez szkolnych”.	
13.	Rozwój orientacji zawodowej- przygotowanie młodzieży do świadomego wyboru dalszej drogi edukacyjno – zawodowej.	Formy zawarte w Programie Wychowawczym pkt.7.

14.	Realizacja przedmiotu „Wychowanie do życia w rodzinie” w pełnym wymiarze godzin, obejmującego wszystkich uczniów, którzy złożyli deklarację uczestnictwa.	
15.	Psychoedukacja rodziców prowadzona przez wychowawców we współpracy z psychologiem szkolnym.	Co najmniej raz w semestrze. Organizodaktywanie spotkań z rodzicami uczniów wykazujących poważne trudności dydaktyczno – wychowawcze. (według Programu Wychowawczego pkt.6).

V EWALUACJA PROGRAMU

Na koniec każdego roku szkolnego w wyniku oceny sytuacji wychowawczej dokonywana będzie ewaluacja wybranych obszarów zamierzonych zmian i działań w wybranych obszarach zagrożeń.

W powyższym brzmieniu program zatwierdzono na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 18.09.2008r. (Prot. Nr 255/09/2008).

Rada Rodziców zatwierdziła program w dniu 15.09.2008r. podejmując uchwałę w tej sprawie (Prot. Z dnia 22 września 2008r.)

Samorząd Uczniowski pozytywnie zaopiniował program w dniu 17.09.2008r. (Prot. Nr 3/2008/2009)

Rada Rodziców

.....
.....
.....

Samorząd Uczniowski

.....
.....
.....